

ISPD : Eljárások a COVID-19 járvány kapcsán peritoneálisan dializált betegeknél

Pekingi Első Számú Egyetemi Kórház ajánlásai alapján

A peritoneálisan dializált (PD) betegek maradjanak otthon. A kórházi ellenőrzésük a legszükségesebb indikációkra (például hashártyagyulladás gyanúja) legyen lecsökkentve. A konzultációk egyébként telekommunikációs eszközökön keresztül kell, hogy megtörténjenek.

Óvintézkedések a peritoneálisan dializált betegek érdekében

1. A gyanús esetekben konzultáció előtti szűrés

- Valamennyi betegnél a tervezett kórházi megjelenés előtt, a betegek előzetes kiértékelése javasolt COVID-19 fertőzés szempontjából telefonon, vagy szöveges üzenet formájában:
 - a.) Vannak tünetei?
 - i. Volt lázas rosszullét?
 - ii. Fennáll akut légúti fertőzés (például: nehézlégzés, köhögés, torokfájás) lázzal vagy anélkül?
 - b.) Családjukban volt-e valakinek COVID gyanús tünete?
 - c.) Kapcsolatba kerültek-e olyan személlyel, akinek COVID fertőzése zajlott az elmúlt két hétben?
- Ha a betegnél fennállnak a járványügyi kockázati tényezők vagy rosszul érzi magát lázas és köhög
 - a.) tanácsoljuk a betegnek, hogy lépjen kapcsolatba a koronavírus ellátásával foglalkozó infektológiai részleggel
 - b.) ha klinikai szempontból (például peritonitis gyanúja miatt) fontos, hogy a beteg a PD részlegen személyesen megjelenjen, a beteg ellátására csak a megfelelő járványügyi óvintézkedések mellett kerülhet sor (lásd lentebb).

2. Kezelés a PD részlegen

- A pandémia ideje alatt, a nem szükséges vizsgálatok (pl. PET-teszt, clearance mérés) elvégzése kerülendő a beteggel való felesleges érintkezés csökkentése céljából.

- Megfontolandó lehetőségek a veszélynek kitett személyek azonosítására a váróteremben /az ellátást biztosító környezetben:
 - figyelmeztető táblák alkalmazása (magyarázatokkal ellátva) a váróteremben
 - a betegek kikérdezése a recepciónál, hogy vajon ők vagy a kísérőjük kimeríti-e a kockázati tényezőket?
- A váróteremben az ülőhelyek elrendezése során legalább 1,5 m-es távolságra kell törekedni. A padlón kijelölt vonal jelezze, a betegek közötti megfelelő távolságot a recepciónál.
- Miután a betegnél felmerült, hogy lehetséges a vírussal történt expozíció, vagy COVID-19 fertőzéshez hasonló tünetei vannak, az érintett betegeknél vírus mintavételezés kell, hogy megtörténjen a kijelölt munkacsoport által a helyi gyakorlatnak megfelelően.
- A szakrendelő területére való belépés előtt, mindenkinek kezet kell mosnia alkoholos kézfertőtlenítővel, néhány országban még maszk felvétele is szükséges.
- Egyirányú, gyors munkamenetet javasolunk a PD rendelésen, mely magába foglalja kérdőíves adatfelvételt, exit-site ellenőrzést, orvosi vizsgálatot, kezelési terv módosítását és a javasolt gyógyszerelést.
- A betegellátás idejét minimalizálni kell és csak a legfontosabb problémákra, mint a peritonitis, súlyos exit site fertőzés vagy új betegek oktatására szabad összpontosítani. A rendelésén megjelenő napi betegszámot korlátozni kell és minden munkafolyamatot a lehető leggyorsabban kell elvégezni az orvosi vizit során, hogy a váróhelyiségben tartózkodó betegek létszámát csökkentsük és minél távolabb ülhessenek egymástól.
- Az egészségügyi ellátó személyzettel történő rövid interakciót követően, a betegeknek a vizsgálóhelyiség elhagyását követően ismételt kezet kell mosniuk, alkoholos kézfertőtlenítő alkalmazása mellett.

3. Otthoni PD kezelések

- A betegeknek legalább 2 hétre elegendő PD oldat-, és megfelelő gyógyszerkészlettel kell rendelkezniük arra az esetre, ha otthoni elkülönítésre kényszerülnek, vagy ha bármilyen fennakadás lenne az ellátólánc működéssel (kiszállító személyzet megbetegedése).
- Az egészségügyi személyzet részéről a nagyon esendő, illetve mozgáskorlátozott betegeknek - akiknek megszervezett szállításra van szükségük a PD rendelésen való megjelenéshez – az otthonában történt ellenőrzését kivéve, az egyéb betegek otthoni látogatását le kell csökkenteni vagy teljesen be kell szüntetni.
- A betegeknek és a családtagjaiknak azt kell tanácsolni, hogy maradjanak otthon, korlátozzák a társasági aktivitásukat és a baráti összejöveteleket, azért hogy csökkentsék a kockázatát a gyanús vagy megerősített COVID-19 fertőzött esetekkel való kontaktusnak.
- Járványügyi kórelőzménnyel rendelkező betegeknek és családtagjaiknak, telefonon értesíteniük kell a PD centrumot és legalább 14 napig otthoni elkülönítésben kell maradniuk.

- A betegeknek és családtagjaiknak a társas érintkezésben távolságtartásra kell törekedniük és általában véve is tanácsos minden szükségtelen érintkezés kerülése, amikor elmennek otthonról vagy találkoznak másokkal.
- A helyes kézmosási gyakorlatot oktatni kell, mely legalább 20 másodpercig folyékony szappannal majd alkohol alapú kézfertőtlenítővel történjen.
- A betegeknek az egészségügyi személyzet felé őszintén kell jelenteniük a tüneteiket és egy esetleges koronavírus fertőzés lehetőségét.
- Kifejezetten javasolt a telekommunikációs eszközök alkalmazása PD betegek gondozásában.
- A nővéreknek érdemes gyakran beszélniük a betegekkel telefonon, hogy megkülönböztessék és időben kezeljék a legveszélyesebb és legsúlyosabb eseteket. Amennyire lehetséges a nem tervezett vagy sürgősségi viziteket el kell kerülni.

4. A PD betegek kórházi ellátása

- Elektív és a nem sürgős kórházi felvételeket át kell ütemezni, a bent fekvő betegeknel az elektív sebészi és egyéb beavatkozásokat el kell halasztani.
- Minden gyanús és megerősített COVID-19 esetet ismételt mikrobiológiai vizsgálat alá kell vetni a kórházi felvétel előtt.
- Ha a PD-s nővérek a bentfekvő betegek ellátásában is részt vesznek, akkor célszerű, ha más PD-s személyzet felelős a járóbetegek, illetve a bentfekvő betegek ellátásáért.

5. A PD-s betegek kezelése és diagnózisa COVID-19 fertőzés esetén

- A PD betegekben a COVID-19 fertőzés kezelése azonos, mint bármilyen más beteg esetén.
- Enyhe, illetve közepes súlyos fertőzés esetében a PD kezelések a megszokott módon folytathatók, a beteg aktuális fizikális állapotához illesztett kezeléssel.
- A súlyos vagy kritikus esetekben, ahol többszervi elégtelenség miatt életmentő terápia szükséges, a betegek átmenetileg automatizált peritoneális dialízisre vagy ágy melletti folyamatos vesepótló kezelésre átállíthatók. Ahogy a hemodializált betegnél is, itt is tanácsos a betegeket „szárazon” tartani, ezért megnövelt ultrafiltrációra lehet szükség, ha PD kezelésen maradnak.
- Különbözőek a vélemények COVID-19 fertőzött esetekben a kifolyó oldat kiöntéséről – egyes vélemények szerint a standard eljárást kell alkalmazni más vélemények szerint 500 mg/L klórtartalmú oldattal el kell keverni 1 órával azelőtt, mielőtt a mosdóba kiöntenék. Fontos hangsúlyozni, hogy törekedjenek a véletlen kilocsantás megelőzésére, amikor kifolyó oldatot kiöntik.

Óvintézkedések a PD beteget ellátó személyzetnél

1. Folyamatosan törekedni kell a COVID-19-el kapcsolatos oktatásra és gyakorlati képzésre

- Az egészségügyi személyzetet rendszeresen oktatni kell a COVID-19-el kapcsolatos legfrissebb ismeretekről, mivel a COVID-19-el kapcsolatos ismeretanyag folyamatosan frissül.
- Tájékozódni kell a COVID-19-el kapcsolatos helyi viszonyokról, és ha szükséges fejleszteni vagy újragondolni kell a részleg sürgősségi tervét.
- Online oktatás ajánlott.

2. Epidemiológiai előzmények surveillance-a és önmegfigyelés COVID-19 fertőzés szempontjából az egészségügyi személyzet körében

- Ha a személyzet bármely tagja szoros kontaktusba kerül valószínűsített COVID-19 fertőzöttel, vagy olyan beteggel, akinél jellegzetes tünetek vannak azoknál, a hazai irányelvek alapján meghatározott ideig otthoni elkülönítés szükséges.

3. Egyéni védőfelszerelés és kézhigiéné

- Az egyéni védőfelszerelések rendelkezésre kell, hogy álljanak a PD ellátó személyzet számára és a hazai irányelvek szerint kell alkalmazni a beteggel történő érintkezés természetének megfelelően.
- Kezet kell mosni minden beteggel való érintkezés (a) előtt és (b) után, (c) minden testváladékkal való expozíció vagy annak kockázata esetén, (d) a beteg közvetlen környezetének érintése után (e) minden tiszta/aszeptikus beavatkozás előtt, (f) az egyéni védőfelszerelés felvétele előtt és (g) levétele után.
- Folyamatos oktatás és ellenőrzés szükséges a kézmosás fontosságáról és annak helyes kivitelezéséről, valamint biztosítani kell, hogy megfelelő számú mosdók szappan adagolóval, papír törülközők, kézkrémek, alkohol alapú kézfertőtlenítők álljanak rendelkezésre a dialízis állomáson.

4. Orvosi tevékenységek és személyzet

- A megbeszéléseket, műszakátadásokat, központi oktatásokat és az esetmegbeszéléseket kerülni kell. Ehelyett telefonon, video-konferencián kell egymással értekezni, amikor szükséges.
- Napi szinten a társas érintkezésben a távolságtartásra irányuló óvintézkedések betartására kell törekedni.

- Az egészségügyi személyzetnek megfelelő mennyiségű pihenésre van szüksége. A beteg munkavállalóknak otthon kell maradniuk.
- A kórházi és a dialízis vezetőségnek foglalkoznia és folyamatosan figyelmet kell fordítania a személyzet lelki és fizikai állapotára.

5. A környezet tisztán tartása

- A takarító személyzetet, mely felelős a PD részleg gyakran használt felületeinek tisztításáért és fertőtlenítéséért, oktatni kell az egyéni védőfelszerelések használatáról, valamint viselniük kell a megfelelő védőfelszerelést a környezet és az eszközök tisztítása és fertőtlenítése során. A PD részleg elhagyásakor az egyéni védőfelszerelést le kell venni, majd ezt követően azonnal kezét kell mosni.
- A szobákat szellőztetni kell vagy olyan klímaberendezést kell használni, melynek megfelelő tisztító rendszere van, a friss tiszta levegő biztosítása céljából.
- Gondosan kell fertőtleníteni és letörölni a tárgyak felületét, a padlót minden beteg vizsgálata előtt és után. Az asztali felületeket, számítógép képernyőit, billentyűzetét az irodahelyiségekben napi szinten fertőtleníteni kell, valamint felhasználó váltáskor.
- Zárófertőtlenítést kell végezni infektókontroll szakértő bevonásával, amennyiben valószínűsített vagy megerősített beteg került a dialízis állomásra.
- A veszélyes hulladékot, mely a COVID-19 gyanús beteg ellátása során keletkezett a helyi szabályozás betartásával kell elszállítani.

ISPD Irányelv Bizottság
Edwina Brown (Egyesült Királyság)
Javier De Arteaga (Argentína)
Josephine Chow (Ausztrália)
Jie Dong (Kína)
Adrian Liew (Szingapúr)
Jeff Perl (Kanada)

Fordította:

Dolgos Szilveszter
Szlovák Edina

2020. április 2.